

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : 31 januari 2023
Registratiekenmerk : 202273175
Gemeentebladnr. : 2023/8
Afdeling opsteller : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Naam opsteller : Anne Tom Pathuis
Bereikbaar onder : anne-tom.pathuis@brunssum.nl
Portefeuillehouder : Merle van Leusden
Raadsvergadering d.d. : 21 maart 2023
Uiterlijke datum : Niet van toepassing

Aan de raad,

1. Onderwerp

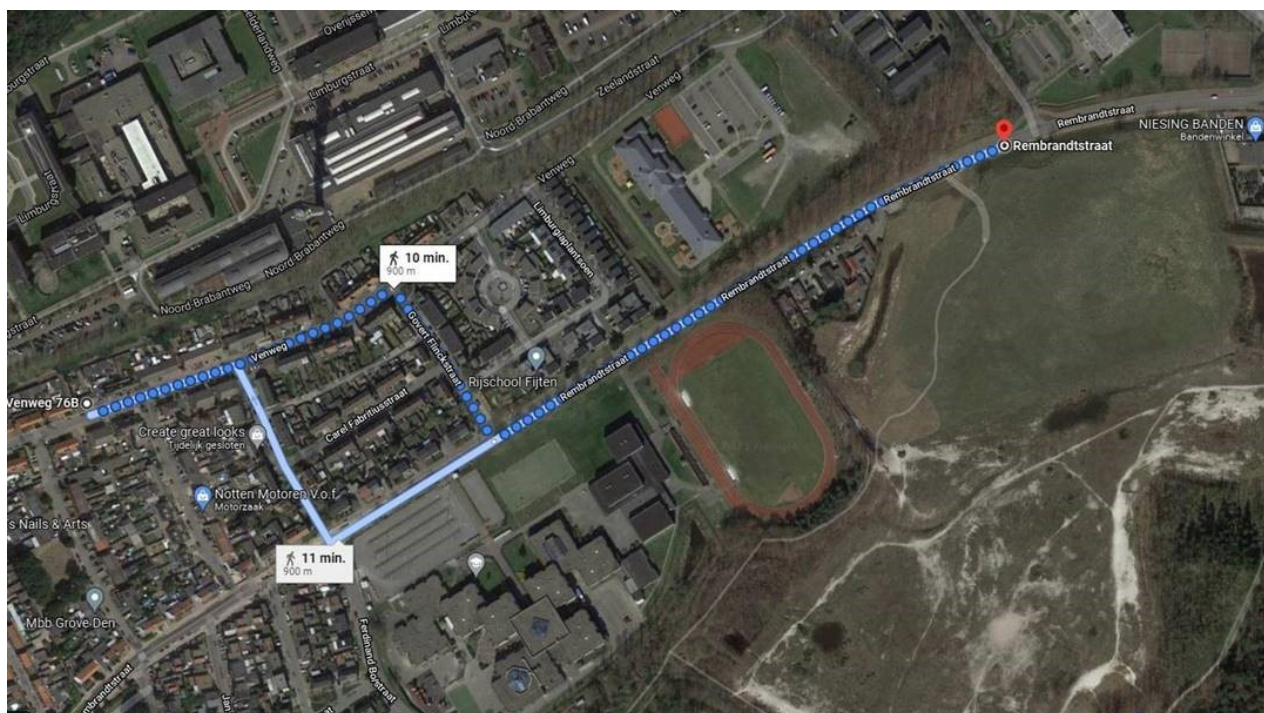
Netaansluiting zonnepark Terca-terrein

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding

Op 5 juni 2022 ontving de gemeente Brunssum, evenals andere gemeenten in Limburg en Brabant een brief van de netbeheerders Enexis en TenneT. Deze brief was een vooraankondiging dat bij alle netwerkstations in de provincies Noord-Brabant en Limburg er sprake is structurele congestie op het elektriciteitsnet voor de afname en teruglevering van elektriciteit. Zie ook de raadsinformatiebrief *transportschaarste elektriciteitsnetwerk, zonne-energie en lokaal profijt duurzame energieproductie* (31 oktober 2022, kenmerk 202249140/202249334) voor meer informatie. Deze transportschaarste raakt het gehele elektriciteitsnet voor grootverbruikaansluitingen inclusief de aansluiting die nodig is voor het beoogde zonnepark op het terrein van de voormalige Terca-steenfabriek.

Voor het zonnepark is een netaansluiting nodig met een capaciteit van meerdere megawatt. Het is niet noodzakelijk om het zonnepark rechtstreeks aan te sluiten op het hoogspanningsstation Treebeek, de aansluiting kan namelijk via het middenspanningsnetwerk plaatsvinden. Vanaf de ingang van het zonnepark dient er daartoe een kabel te worden getrokken naar het dichtstbijzijnde middenspanningsstation (MS-station) aan de Venweg. De lengte van het kabeltracé bedraagt ongeveer 900 meter (zie de afbeelding op de volgende pagina). Netbeheerder Enexis heeft aangegeven dat de totale aansluitingskosten indicatief circa €250.000,- bedragen.

Als vervolg op de aankondiging van 5 juni 2022 zijn TenneT en Enexis gestart met een congestieonderzoek. In september 2022 bleek dat het middels congestiemanagement mogelijk is om extra capaciteit vrij te maken. Op 15 december 2022 heeft Enexis op basis van de uitkomsten van het congestieonderzoek van TenneT aangegeven dat er weer nieuwe offertes worden uitgegeven voor zowel grootverbruikers als opwekkers van elektriciteit. Echter houdt Enexis een slag om de arm dat dit voor grootschalige opwekkers van elektriciteit locatiegebonden is.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Het is de verwachting dat Enexis vanaf april of niet veel later aangeeft of het zonnepark kan worden aangesloten. Hierbij zijn de volgende scenario's denkbaar:

1. Aansluiting mogelijk binnen afzienbare termijn: Uit het congestieonderzoek komt naar voren dat er ruimte is op hoogspanningsstation Treebeek en MS-station Venweg. Tevens staat het project voldoende 'hoog' op de wachtlijst van Enexis. Enexis zal dan een offerte uitbrengen voor het aansluiten van het zonnepark. De aansluiting zal dan in een tijdsbestek van 1 - 1,5 jaar worden opgeleverd. Binnen dit scenario kan het zonnepark volgens planning worden gerealiseerd.
2. Aansluittermijn blijft onduidelijk: Er zijn geen definitieve of concrete uitkomsten waarmee de netbeheerder kan aangeven of er aangesloten kan worden. In dit geval vertraagt het project totdat deze uitkomsten er wel zijn.
3. Aansluitmogelijkheden in de komende jaren: Uit het congestieonderzoek komt naar voren dat er geen ruimte is op het elektriciteitsnet voor het zonnepark. Als dit het geval is zal in afstemming met Enexis worden bepaald wanneer het dan waarschijnlijk is dat de aansluiting gerealiseerd kan worden en wat hiervoor nodig is. Op basis hiervan zal dit project worden geëvalueerd om te bepalen wat de vervolgstappen zijn.

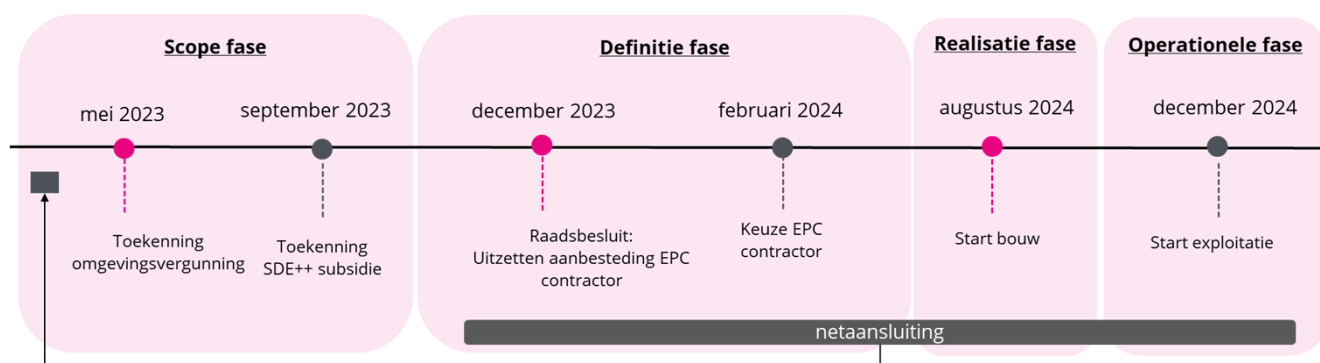
3. Gewenste situatie

a. Wat willen we bereiken?

Middels dit raadsvoorstel anticiperen we op scenario 1 waarbij Netbeheerder Enexis in april of niet veel later een offerte uitbrengt voor de aansluiting van het zonnepark met een totaalbedrag van circa €250.000,-. Deze offerte komt met een beslistermijn van 1 of 3 maanden afhankelijk van de mate van netcongestie in het gebied. Doorgaans is er geen verlenging van de offerte mogelijk. Op het moment dat de gemeente akkoord gaat met de offerte dient het offertebedrag in termijnen te worden voldaan. De termijnen en aanbetaling zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Moment	Betaling percentage	Betaling bedrag (€)	Geschat moment in de tijd
Ondertekening offerte	10%	25.000	april - mei 2023
Start engineering werkzaamheden	40%	100.000	juli – augustus 2023
Oplevering aansluiting	50%	125.000	mei – november 2024

Bovenstaande situatie maakt het noodzakelijk om een investering die oorspronkelijk later in het project zou plaatsvinden naar voren te halen in de tijd. De netaansluitkosten zijn namelijk een vast onderdeel van de totale investeringskosten van het zonnepark. Deze kosten zouden oorspronkelijk echter pas gemaakt worden nadat de omgevingsvergunning was verleend en de SDE++ subsidie verkregen, en zo mogelijk pas nadat de gemeenteraad de finale investeringsbeslissing had genomen (zie onderstaande figuur voor de belangrijkste mijlpalen voor de ontwikkeling van het zonnepark).

Het naar voren halen van de investering voor de netaansluiting betekent dus niet dat er qua investering extra kosten zullen worden gemaakt voor het zonnepark. Wel brengt dit extra risico's met zich mee die onderstaand verder worden toegelicht.

Risico's

De risico's in het totale ontwikkeltraject voor het zonnepark nemen af naarmate de ontwikkeling vordert. Hierbij zijn het verkrijgen van de omgevingsvergunning en de SDE++ subsidie belangrijke mijlpalen. Op het moment dat er vervolgens een finale investeringsbeslissing is genomen middels de aanbesteding en keuze voor de bouwende partij (EPC contractor) zijn de risico's verder significant afgenomen.

Het voornaamste risico bij de investering voor de netaansluiting is dat er uiteindelijk een netaansluiting wordt gerealiseerd maar het resterend ontwikkeltraject van het zonnepark niet succesvol is. Dit is het worst-case-scenario, waarin de gerealiseerde aansluiting niet voor het zonnepark op het Terca-terrein benut kan worden. In dat geval kan de aansluiting op een later moment wel doorgetrokken worden naar een andere opweklocatie op de Oostflank, zoals de beoogde zonne-parkeerplaats bij het Schutterspark (de Rembrandtstraat vormt namelijk de kortste route langs het JFC-terrein).

De hamvraag is hoe reëel het is dat het zonnepark op het Terca-terrein er uiteindelijk niet komt en of dit risico acceptabel is. In de afgelopen maanden zijn alle omgevingsaspecten van het zonnepark nauwkeurig onderzocht met als resultaat dat er een goed onderbouwd plan ligt. Hierbij is de inschatting dat de kans dat er geen vergunning wordt verleend beperkt is.

Het verkrijgen van de SDE++ subsidie is haalbaar omdat aan alle voorwaarden kan worden voldaan. Echter is het onzeker of de totale subsidie van de Rijksoverheid voor zonne-energieprojecten voldoende is voor de te verwachten aanvragen. Er is dus een risico dat het project dit jaar geen SDE++ subsidie toegekend krijgt. In dit geval volgt er mogelijk in 2024 een nieuwe SDE++ subsidieronde of kan er gekeken worden naar het realiseren van het zonnepark zonder SDE++ subsidie. Het onverhoopt niet reeds dit jaar verkrijgen van de SDE++ subsidie verhindert dus niet dat de investering in de netaansluiting alsnog tot zijn recht kan komen.

Vervolgens is er vanuit het project beschouwd een risico dat er door uw raad geen finale positieve investeringsbeslissing wordt genomen. Dit risico zal gedurende de eerstvolgende fase van het ontwikkeltraject aanwezig blijven. Gezien de robuustheid van het plan, de geschiktheid van de locatie, de noodzaak voor de opwek van hernieuwbare elektriciteit, en het mandaat dat is gegeven om dit ontwikkeltraject te starten wordt dit risico gekwalificeerd als 'beperkt'.

Daarnaast bestaat er een risico dat het project niet langer financieel haalbaar is. Dit risico wordt aan de inkomstenkant veroorzaakt door te lage inkomsten, met name als een resultaat van te lage elektriciteitsprijzen en aan de uitgavenkant door te hoge kosten. De huidige businesscase voor het zonnepark is ondanks de gestegen kosten voor materialen zoals zonnepanelen nog steeds dermate positief dat er een goed rendement behaald kan worden ook als de kosten verder toenemen. De SDE++ subsidie zorgt daarnaast voor gegarandeerde minimuminkomsten. Momenteel is de risicokwalificatie voor dit risico 'laag'.

Tot slot bestaat het risico dat dermate veel weerstand optreedt in de omgeving dat project niet langer haalbaar is. Om dit risico te beheersen is al gestart met een omgevingsdialoog en zijn er al velerlei partijen betrokken bij het traject. De inschatting is dat door het continueren van de omgevingsdialoog en het mee laten profiteren van inwoners het draagvlak voor het project behouden blijft.

Concluderend kan worden gesteld dat de risico's bij de investering voor de netaansluiting te overzien zijn.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)

Uw Raad heeft op 21 december 2021 besloten tot het starten van het ontwikkeltraject voor het zonnepark: Raadsbesluit 94 zonneweide Tercaterrein Brunssum (BBV-nummer: 2001556).

2. traject tot dusverre

Het ontwikkeltraject van het zonnepark is formeel gestart in maart 2022. De belangrijkste activiteiten tot op heden zijn ter voorbereiding geweest van de vergunningsaanvraag voor de omgevingsvergunning. Uw Raad is apart geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief over de voortgang van het traject.

Reeds uitgevoerde activiteiten:

- Uitvoering flora en fauna onderzoek
- Opstellen van een landschappelijk en technisch ontwerp
- Onderzoek naar mogelijkheden voor batterijopslag
- Uitvoering van een stikstofonderzoek
- Archeologische toets
- Toetsing bij de veiligheidsregio
- Toetsing bij waterschap
- Bureauonderzoek naar opbouw en draagkracht van de bodem
- Betrekken van omwonenden middels een inwonersavond
- Betrekken van organisaties en bedrijven in de omgeving

3. rol/ bevoegdheden college van B en W

De gemeente heeft gekozen voor de rol van ontwikkelaar/investeerder. Hiermee wordt ze eigenaar van het zonnepark en kan ze de regie voeren op de ontwikkeling. Tevens kan de gemeente bepalen hoe de lusten worden verdeeld en onder welke voorwaarden het zonnepark wordt gerealiseerd.

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

Nationaal is het belangrijkste beleidskader het Klimaatakkoord. Hierin is afgesproken om in Nederland in 2030 35 TWh aan (grootschalige) zonne- en windenergie op te wekken. Regionaal is het projectgebied onderdeel van Regionale Energiestrategie en draagt het bij aan de doelen uit het programma Parkstad Limburg Energietransitie (PALET). In dat kader wordt ook de oprichting van een regionaal duurzaam energiebedrijf onderzocht, opwekcapaciteit op eigen grondgebied is daarvoor onontbeerlijk.

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?

Het voorstel past binnen programma 9 Milieu en duurzaamheid, taakveld XT-74 Milieubeheer, resultaat 1.4 (Hernieuwbare energieprojecten op eigen grondgebied) en de uitvoering van de Regionale Energiestrategie en PALET.

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

Met de 5e begrotingswijziging 2023 kan een krediet van €250.000,- beschikbaar worden gesteld voor het realiseren van de netaansluiting zonnepark Terca-terrein. Het bedrag zal in 10 jaar worden afgeschreven startend in 2024. De kapitaallasten voor dit krediet bedragen in totaal het eerste jaar € 26.250,- (€ 25.000,- afschrijvingskosten en € 1.250,- rentekosten). Deze kapitaallasten zullen worden meegenomen bij de samenstelling van de begroting 2024 en volgende jaren als de Raad akkoord gaat met het beschikbaar stellen van het krediet.

Op basis van geactualiseerde referentiegetallen in de businesscase voor het zonnepark is de verwachting dat de totale investering voor het realiseren en in gebruik nemen van het zonnepark ongeveer €3.300.000,- zal bedragen. Hieronder vallen voornamelijk de investeringskosten voor de zonnepanelen en omvormers, maar ook de kosten voor de landschappelijke inrichting van het terrein. De investeringskosten voor de netaansluiting zijn tevens onderdeel van de totale investeringskosten. Een investering van €250.000,- staat daarmee gelijk aan ongeveer 7,5% van de totale investering.

Tegenover de investeringskosten van het zonnepark staan ook de opbrengsten met name resulterend uit de elektriciteitsverkoop. Met de huidige elektriciteitsprijzen levert het exploiteren van het zonnepark relatief veel geld op, echter zullen de elektriciteitsprijzen naar verwachting de komende jaren weer gaan dalen. Op basis van de huidige inzichten is, overeenkomstig de inschatting bij de start van het ontwikkeltraject, er een rendement mogelijk van tussen de 8% en 12%. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat dit in deze fase nog steeds een inschatting is met veel onzekerheden.

Naast de financiële baten biedt het zonnepark ook maatschappelijke baten. Het opwekken van hernieuwbare elektriciteit draagt bij aan de transitie van fossiele naar hernieuwbare energievormen. Tot slot vloeit een deel van de opbrengsten terug in de gemeenschap door onder meer de financiële participatiemogelijkheden die worden aangeboden. Dit aspect zal gezamenlijk met inwoners worden uitgewerkt.

c. Argumenten en overwegingen

Argumenten voor het investeren in de netaansluiting van het zonnepark:

- De netaansluiting van het zonnepark is cruciaal voor het doorgang vinden van het traject. Het investeren in de netaansluiting is een investering in het zonnepark en daarmee een investering in hernieuwbare elektriciteit en duurzaamheid in de gemeente Brunssum;
- Er is mogelijk op de korte termijn maar één kans om een offerte voor de netaansluiting te accepteren. Op het moment dat het project zijn plek op de wachtlijst van Enexis niet 'verzilverd' zal deze naar een andere aanvrager gaan. Het is hierbij onzeker/onduidelijk wanneer zich een volgend moment voordoet dat er capaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar is.

Overwegingen

- De investering is niet zonder (overzienbare) risico's.
- Het committeren tot investeren in een aansluiting voor het zonnepark voordat de overige processtappen van het ontwikkeltraject zijn afgerond kan ertoe leiden dat toekomstige besluiten vanuit het perspectief worden bekeken dat er reeds is geïnvesteerd. Dit zou vervolgens een reden kunnen zijn om het project te continueren. Het verzoek tot deze investering heeft allerminst dit doel, maar is het resultaat van externe factoren waar vanuit het project zo zorgvuldig mogelijk mee dient te worden omgegaan.

d. Opties en keuze

Middels dit raadsvoorstel wordt uw Raad verzocht om vanaf het moment dat het besluit is genomen investeringsmiddelen beschikbaar te stellen voor de investering in de netaansluiting van het zonnepark. U heeft hierin drie keuzes:

1. U gaat akkoord met het raadsvoorstel. In dit geval stelt u het zonneparkproject in staat om te kunnen anticiperen op het scenario zoals hierboven geschetst en accepteert u de risico's.
2. U gaat niet akkoord met de investering. In dit geval loopt het project vrijwel zeker vertraging op aangezien er dan niet kan worden ingegaan op de verwachte offerte van de netbeheerder.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester

Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023/8
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 202273175

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2023/8;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 31 januari 2023, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed ;

Besluit:

1. Een investering te doen van €250.000,- in de netaansluiting van het beoogde zonnepark op het terrein van de voormalige Terca-steenfabriek, indien de netbeheerder Enexis overgaat tot het uitbrengen van een offerte;
2. Over te gaan tot vaststelling van bijgaande 5^e begrotingswijziging 2023 ten behoeve van het beschikbaar stellen van het investeringsbedrag ad € 250.000,- en de bij deze investering behorende kapitaallasten ad € 26.250,- mee te nemen bij de samenstelling van de begroting 2024 en volgende jaren.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 maart 2023.

De Raad voornoemd,

Voorzitter

Griffier